PG EVEN SEMESTER EXAMINATION, 2024

SANSKRIT

2nd Semester

Course No : SANCC - 553

(Sanskrit Poetry, Prose and Drama)

Full Marks : 70

Pass Marks : 28

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

(Answer five questions taking one from each unit)

ū

Unit - I

(Meghadūta - P rvamegha)

1. (a) Draw a pen picture of उज्जयिनी as you find in the p rvamegha. 7

(b) Explain : 7

धूमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः ■ मेघः
सन्दे■ार्थाः ■ पटुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः।
इत्यौदसुक्यादपरिगणयन् गुह्यकस्तं ययाचे
कामार्त्ता हि■ प्रकृतिकृपणश्चेतनाचेतनेषु।।

2. (a) आ■ाबन्धःकुसुमसदृ■ां प्राय■ो ह्यङ्गनानां
सद्यः पाति प्रणयिहृदयं विप्रयोगे रुणद्धिः
- who said this and why?
Disjoin the sandhi of the word ह्यङ्गनानाम् citing the rule of sandhi. 1+3+3=7

(b) Explain : 7

तस्यास्तिक्तैर्वनगजमदैर्वासितं वान्तवृष्टि
–र्जम्बूकुञ्जप्रति■तरयं तोयमादाय गच्छे:
अन्त:सारं घनतुलयितुं नानिल:■क्ष्यति त्वां
रिक्त: सर्वो भवति■ लघु: पूर्णता गौरवाय।।

Unit - II
(Meghad ta - Uttaramegha)

3. (a) Mention the names of flowers used in the decoration of the women of अलकापुरी. 4

(b) Draw a pen-picture of अलकापुरी based on uttaramegha. 10

4. (a) क्षामच्छायं भवनमधुना मद्वियोगेन नूनं
सूर्यापाये न खलु कमलं पुष्यति स्वामभिक्षाम् – Explain. 5

(b) Describe यक्षवधु in the light of यक्ष's description. 9

Unit - III
(Uttarar macharitam)

5. (a) Write down the names of three female and three male (except R ma and Laxmana) characters found in the drama uttarar macharitam. 4

(b) Write a note on the source and deviations of the play uttarar macharitam. 10

6. (a) Give a brief description of the character of R ma as found in the play uttarar macharitam. 8

(b) Explain : 6

सर्वथा व्यव■र्तव्यं कुतो ह्यवचनीयता
यथा स्त्रीणां तथा वाचां साधुत्वे दुर्जनो जन:।।

Unit - IV
(Bh ti me Bh ratam)

7. (a) Write an Introductory note on Ramakanta Shukla, the poet of Bh ti me Bh ratam. 6

(b) Describe the राष्ट्रीयभावना as explained in the भाति मे भारतम्। 8

8. (a) Quote from memory the verse -
जाह्नवी–चन्द्रभागा 5

(b) Explain the verse :
वे■ाभूषा■ानोपासनापद्धतिक्रीडनामोद–संस्कार–वृत्यादिषु
यद्भिन्नं सदप्यस्त्यभिन्नं सदा भूतले भाति तन्मामकं भारतम् ।। 9

Unit - V
(Bhaskaracharitam)

9. (a) Quote from memory the verse related to ब्रह्मपुत्रवन्दना. 4

(b) Describe the river ब्रह्मपुत्र as reflected in भास्करचरित्तम्. 10

10. Explain the following verses (any two) 7x2=14

(a) पर■ुसिक्तरक्तेन रक्तत्वमभजज्जलम्
लौ■त्येत्यपरं नाम तदा तस्याभवत् खलु ।।

(b) अन्त:स्त्रोतमयो ह्येष: निरुद्वेगो सदा ब■:
कथ्यते वृद्धलौ■त्य: गम्यमानाच्च वृद्धता।।

(c) भारत–चैनिकी भाषा तिब्बत–ब्रह्मदे■ाजा
आष्ट्रिकी च तथा वाणी व्यवहृतात्र चासमे।।

★★★